

А К Т
лісопатологічного обстеження насаджень
ДП «Словечанський лісгосп АПК»,
що потребують суцільної санітарної рубки

01 серпня 2025 року

с. Словечне
Коростенський район
Житомирська область

На звернення ДП «Словечанський лісгосп АПК», лист № 1153 від 23.07.2025 року, відповідно п. 30 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами) та наказу від 23.07.2025 № 185а в/ч «Про створення комісії з визначення доцільності призначення суцільної санітарної рубки», комісією в складі, головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Вадима САВЧУКА, головного спеціаліста відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Олександра ГАРБАРА, представника Овруцької міської ради Володимира БАШИНСЬКОГО, голови Словечанської сільської ради Володимира ТРИКИШІ, провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрія ДВОРАКІВСЬКОГО, начальника відділу лісового господарства Житомирського обласного комунального агролісгосподарського підприємства «Житомироблагроліс» Сергія ГРИЦЕНКА, головного лісничого ДП «Словечанський лісгосп АПК» Михайла ЛІНКЕВИЧА, лісничих Бігунського лісництва Михайла АНДРОСОВИЧА, Словечанського лісництва Сергія ОЛЕХНОВИЧА, Овруцького лісництва Олександра ОЛЕХНОВИЧА, Рокитнянського лісництва Андрія ВИШНЕВСЬКОГО та лісничого Перебродського лісництва Сергія КИКЛИ в період з 28 липня по 01 серпня 2025 року проведено лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Словечанський лісгосп АПК», що потребують суцільної санітарної рубки (далі - ССР) в 2025 році.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2023 року.

Бігунське лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Кв. 39, вид. 41, площа 1,8 га., склад 8Сз(90)2Сз(65)+Бп, вік 90 років, повнота 0,65, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), у центральній частині виділу на площі 0,6 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водянюкою, трутовиками.

Кв. 57, вид. 25, площа 8,5 га., склад 7Сз(90)2Сз(60)1Бп, вік 90 років, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), у західній частині виділу на площі 0,7 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водянюкою, трутовиками.

Кв. 70, вид. 59, площа 3,5 га., склад 7Сз(85)2Сз(50)1Бп+Дз, вік 85 років, повнота 0,60, бонітет 1, ТЛУ- В₃ДС. На ділянці (1), у східній частині виділу на площі 0,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водянкою, трутовиками.

Кв. 71, вид. 88, площа 0,8 га., склад 10Сз(50)+Сз(75), вік 50 років, повнота 0,70, бонітет 2, ТЛУ- А₂С. На ділянці (1), на переважній площі виділу на площі 0,7 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами.

Словечанське лісництво

Категорія захисності – експлуатаційні ліси

Кв. 49, вид. 29, площа 3,7 га., склад 6Сз(80)4Сз(60), вік 80 років, повнота 0,50, бонітет 2, ТЛУ- А₂С. На ділянці (1), у південній частині виділу на площі 0,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами.

Овруцьке лісництво

Категорія захисності – експлуатаційні ліси

Кв. 104, вид. 10, площа 2,1 га., склад 10Сз, вік 75 років, повнота 0,50, бонітет 3, ТЛУ- В₂ДС. На ділянці (1), у східній частині виділу на площі 0,9 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водянкою, трутовиками.

Рокитнянське лісництво

Категорія захисності – експлуатаційні ліси

Кв. 26, вид. 13, площа 1,4 га., склад 7Сз3Бп+Влч, вік 65 років, повнота 0,25, бонітет 1, ТЛУ- В₄ДС. На ділянці (1), у північній частині виділу на площі 0,4 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році (акт про лісову пожежу №3 від 30.04.2020 р.).

Перебродське лісництво

Категорія захисності – експлуатаційні ліси

Кв. 23, вид. 40, площа 2,1 га., склад 10Сз+Бп, вік 75 років, повнота 0,60, бонітет 1, ТЛУ- А₂С. На ділянці (1), у східній частині виділу на площі 0,7 га, спостерігається масове всихання дерев сосни та берези. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, сосновими лубоїдами, враження дерев листяних порід бактеріальною водянкою, трутовиками.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильного ступеню. Причиною погіршення санітарного стану насадження Рокитнянського лісництва є пошкодження пожежею в першій половині 2020 році сильного ступеня. Характер всихання дерев (відмираючих та сухостійних) - суцільний. Висота нагарів на стовбурах дерев до зони тонкої кори, а обвуглення

зони кореневої шийки (з відмиранням камбію) - більше 3/4 периметра. На деревах сосни хвоя відсутня. Деревя сосни відпрацьовані такими стовбуровими шкідниками як: синя соснова златка, сірий довговусий вусач, шестизубий короїд тощо. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів.

Деревя інших лісотвірних порід (Бп) відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників та вражені трутовиком. На листяних деревах гілки другого і третього порядків відсутні, опадання кори. На деревах листяних порід в межах обвуглення стовбурів наявні плодові тіла грибів сапрофітів.

Деревя сосни та берези мають зовнішню або внутрішню стовбурову гниль, відбувається вітровал через згнивання комлевої частини, частина дерев стала неліквідом. В подальшому в насадженнях пошкоджених лісовими пожежами є висока імовірність відпаду та створення захаращеності.

Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Окремі обстежені лісові насадження Бігунського, Словечанського, Овруцького та Перебродського лісництв пошкоджені стовбуровими шкідниками – синя соснова златка та великий і малий соснові лубоїди: внаслідок зменшення стійкості хвойних лісів до шкідників та хвороб відбулося всихання хвойних насаджень, основною причиною якого є розповсюдження та розмноження стовбурових шкідників, які в свою чергу є носіями збудників офіостомових грибів. Осередки стовбурових шкідників сильного ступеню. Переважна кількість дерев відноситься до V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (хвоя руда або відсутня, часткове або повне опадання кори, деревя відпрацьовані стовбуровими шкідниками, гілки другого і третього порядків відсутні. Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Крім того в обстежених соснових насадженнях спостерігається всихання другорядних порід дерев: берези повислої та вільхи від трутовика справжнього, бактеріальної водянки, всихання дерев осики та дуба від трутовика несправжнього, дерев дуба внаслідок пошкодження дубовою бронзовою златкою, яка є переносчиком збудника хвороби дуба звичайного трахеомікоз дуба. Переважна кількість дерев відносяться до дерев IV (відмираючі), V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (листя дуже дрібне, жовтіє, крона дуже ажурна, всохло або всихає більше ніж на 2/3 крони, сліди заселення стовбуровими шкідниками, гілки другого та третього порядків відсутні, опадання кори, наявність плодових тіл).

ВИСНОВОК

На час обстеження вказані негативні чинники призвели до утворення значної кількості відмираючих дерев, свіжого сухостою та сухостою минулих років. Життєздатні деревя I-III категорії стану (без ознак ослаблення, ослаблені та дуже ослаблені) на даних ділянках становлять повноту нижчу критичного показника п.27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Комісія визначила загиблі та розладнані ділянки, які доцільно призначити у ССР згідно діючих Санітарних правил в лісах України на таких площах:

Бігунське лісництво

кв.39, вид. 41, ділянка (1) – 0,6 га;

кв.57, вид. 25, ділянка (1) – 0,7 га;

кв.70, вид. 59, ділянка (1) – 0,8 га;

кв.71, вид. 88, ділянка (1) – 0,7 га;

Разом по лісництву: 2,8 га.

Словечанське лісництво

кв.49, вид. 29, ділянка (1) – 0,8 га;

Разом по лісництву: 0,8 га.

Овруцьке лісництво

кв.104, вид. 10, ділянка (1) – 0,9 га;

Разом по лісництву: 0,9 га.

Рокитнянське лісництво

кв.26, вид.13, ділянка (1) – 0,4 га;

Разом по лісництву: 0,4 га.

Перебродське лісництво

кв.23, вид.40, ділянка (1) – 0,7 га;

Разом по лісництву: 0,7 га.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **5,6 га.**

Відвід дерев в зазначену рубку проведено згідно п.п. 6, 15, 17, 27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони ДП «Словечанський лісгосп АПК».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Підставою здійснення рубок є належність дерев до сухостійних, відмираючих або дуже ослаблених внаслідок пошкодження пожежами, шкідниками, хворобами лісу, внаслідок аварій та стихійного лиха.

ССР провести в 2025 році з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ССР – III квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства встановити посилений лісопатологічний моніторинг за санітарним станом суміжних насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

На зрубках, що утворюються після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур на площі 5,2 га та шляхом природнього поновлення на площі 0,4 га восени 2025 року або навесні 2026 року.

Посадку лісових культур здійснити згідно діючих схем змішування, способів обробітку ґрунту та інших технологічних особливостей у відповідності до лісорослинних умов.

Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників і хвороб лісу не виявлено.

Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні також не виявлено.

Підписи членів комісії:

Головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів
Центрального міжрегіонального УЛМГ

Вадим САВЧУК

Головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів
Центрального міжрегіонального УЛМГ

Олександр ГАРБАР

Представник Овруцької міської ради

Володимир БАШИНСЬКИЙ

Голова Словечанської сільської ради

Володимир ТРИКИША

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

Начальник відділу лісового господарства
ЖОКАП «Житомироблагроліс»

Сергій ГРИЦЕНКО

Головний лісничий
ДП «Словечанський лісгосп АПК»

Михайло ЛІНКЕВИЧ

Лісничий Бігунського лісництва

Михайло АНДРОСОВИЧ

Лісничий Словечанського лісництва

Сергій ОЛЕХНОВИЧ

Лісничий Овруцького лісництва

Олександр ОЛЕХНОВИЧ

Лісничий Рокитнянського лісництва

Андрій ВИШНЕВСЬКИЙ

Лісничий Перебродського лісництва

Сергій КИКЛА